

opusdei.org

Lelkipásztori levél (2024. február 10.). Engedelmesség

Az Opus Dei prelátusa ebben az új lelkipásztori levelében az engedelmességről gondolkodik, annak értelméről a keresztény hit és a Műbe szóló hivatás fényénél.

2024.02.10.

Drága gyermekeim, Jézus oltalmazza leányaimat és fiaimat!

1. Néhány évvel ezelőtt írtam nektek egy levelet, amelyet a szabadságnak szenteltem. Mindannyian megpróbáltunk már elmélkedni rajta és beépíteni a mindennapi életünkbe. Akkor arra emlékeztettelek benneteket, hogy arra vagyunk hivatottak, hogy szeretetből tegyünk dolgokat, nem pedig egyszerűen kötelességből. Közelről akarjuk követni az Urat, az ő akaratát teljesítve, attól a vágytól mozgatva, hogy megfeleljünk az ő szeretetének. Most az engedelmességről írok nektek, amely első látásra a szabadsággal ellentétes erénynek tűnhet. Azonban nagyon jól tudjuk, hogy a valóságban az igazi engedelmisség a szabadság következménye; sőt, ellentétben azzal, amit pusztán emberi szempontból várhatnánk, a keresztény engedelmisség egyre nagyobb szabadságot eredményez.

Néhány évtizeddel ezelőtt egy nagy értelmiségi, aki alaposan tanulmányozta Szent Josemaría műveit, rámutatott alapítónk egyik fontos hozzájárulására: arra, hogy hangsúlyozta, hogy a keresztény életben a szabadságnak van egyfajta elsőbbsége az engedelmességgel szemben¹. Azért engedelmeskedünk, mert kedvünk van Isten akaratát teljesíteni, mert ez lelkünk legmélyebb vágya. Valójában az engedelmesség szabadság nélkül nem méltó az emberi személyhez, és ezért nem méltó Isten fiához vagy leányához.

A szeretet, mint jól tudjuk, sokkal több, mint egy többé-kevésbé múló érzés; a szeretet feltételezi a hajlandóságot, hogy valakiért az életünket adjuk (vö. Jn 15,13). Ezért egyik legmélyebb megnyilvánulása az, hogy azonosítsuk akaratunkat a szeretett személy akaratával: "Azt akarom, amit te akarsz, azt akarom,

mert te akarod, azt akarom, ahogy te akarod, azt akarom, amikor te akarod..."².

2. Sokszor végiggondoltuk már rövidebben vagy hosszabban Isten szeretetteljes tervét a világgal kapcsolatban: a teremtetést és a természetfeletti szintre való emelést, hogy tiszta szeretetből minden férfival és nővel megossza a Szentháromság boldogságát, és olyan beteljesedett létet adjon nekik, amely beteljesíti szívük minden vágyát. De kezdettől fogva jelen volt a világban a bűn is: első szüleink bűne, amely alapvetően engedetlenség volt.

Isten azonban - ne fáradjunk el ezen is hálával elmélkedni - nem akart minket sorsunkra hagyni. A legfelszabadítóbb szeretet döntésével, amelyet nem érthetünk, mert meghaladja szegényes felfogóképességünket, elküldte egyszülött Fiát, hogy visszaadja

nekünk a vele való barátságot.

Amikor Jézus meghal a kereszten az egész emberiségért - érted és értem -, akkor Atyja akaratának való teljes engedelmességgel adja életét. A szabadság és az engedelmesség szorosan összefonódik a megváltás történetében. Az emberi engedetlenség sajnálatos következményeit Krisztus engedelmessége váltja meg. Az ő kegyelme lehetővé teszi számunkra, hogy Isten gyermekeinek szabadságával éljünk.

3. Ezeken az oldalakon arra szeretnék meghívni benneteket, hogy együtt elmélkedjünk az engedelmesség erényének néhány aspektusáról, amely oly központi szerepet játszik hitünk misztériumaiban, és ugyanakkor olyannyira jelen van minden ember életében. Az engedelmesség szükségessége emberi valóság, sok szinten, hiszen vannak törvények és

kötelező normák: a természetjog tartalmától a polgári együttélés törvényeiig; a kiskorúak szüleiknek való engedelmességétől azok engedelmességéig, akik önként és komolyan elkötelezték magukat valami mellett más emberek vagy intézmények előtt. Hasonló értelemben engedelmesség az is, ha valaki a saját lelkiismeretét követi. Még tágabb értelemben pedig bizonyos lelki tanácsok követése nevezhető engedelmességnek.

Mint könnyen belátható, hiszen teljesen elmerültünk benne, a mai kultúra ritkán tekint az engedelmességre pozitív dologként: inkább úgy tekint rá, mint egy néha elkerülhetetlen szükségszerűsége, amelyet az ember igyekszik elkerülni, amennyire csak lehet, mert úgy tűnik, ellentétes a szabadság nagy értékével. Ehhez járul még az a tény, hogy nem kevés környezetben a tekintélyszemélyek válságát éljük és

a függést, mint valami negatív dolgot fogjuk fel, amely elkerülhetetlen és kivételesnek tekinthető, amikor saját magunkról ítékezünk és döntést hozunk. Így például a mai nagyobb érzékenység a hatalommal való bármilyen visszaéléssel szemben, bár önmagában véve nagyon pozitív és szükséges, néha igazságtalanul megkérdőjelezheti a hatalom minden formáját. Valójában van egyfajta veleszületett hajlamunk az engedetlenségre, amely az eredendő bűn öröksége, az a pillanat, amikor "az Ördögtől megkísértett ember hagyta, hogy szívében meghaljon a Teremtője iránti bizalom, (vö. Ter 3,1-11) és visszaélve szabadságával nem engedelmeskedett Isten parancsának."³

Ahhoz, hogy megértsük az engedelmesség legmagasabb értékét és a szabadsággal való lényegi kapcsolatát, az emberi társadalomban szükséges

engedelmesség szintje fölé kell emelkednünk, és Jézus Krisztusról kell elmélkednünk. Az Ő központi szerepének ez a másik aspektusa kell, hogy életünk célja legyen: hogy Krisztus uralkodjék a szívünkben és irányítsa egész létünket.

"Tanuljuk meg Jézustól, hogy éljünk engedelmesen. Az evangélista szavaival akarta kifejezni azt a csodálatos életutat, amely latinul csak három szóból áll: erat subditus illis (engedelmeskedett nekik) (Lk 2,51). Nézzétek, mennyire szükséges az engedelmesség Isten gyermeke számára, ha maga Isten jött, hogy engedelmeskedjék két teremtménynek, nagyon tökéletes teremtményeknek, de mégis teremtményeknek: Szűz Máriának – akinél csak Isten több - és Szent Józsefnek! És Jézus engedelmeskedett nekik"⁴. Isten Fia teljesen ember akart lenni, és mint minden jó gyermek, engedelmeskedni akart

Máriának és Józsefnek, tudva azt, hogy ezzel az Atyaistennek engedelmeskedik. És ez az engedelmesség jellemezte egész földi életét, egészen a kereszthalálíg tartó engedelmességig (vö. Fil 2,8).

Engedelmeskedni Istennek

4. Abszolút értelemben egyedül Isten méltó az engedelmességünkre, mindig és mindenkor, mert egyedül Ő ismeri teljes mértékben az utat, amely mindannyiunkat a boldogsághoz vezet. "Ha engedelmeskedsz az Úr, a te Istened szavának, és teljesíted minden parancsolatát, amelyet ma parancsolok neked, akkor az Úr, a te Istened a föld minden népe közül a legmagasztosabbá tesz téged" (5Móz 28,1) - mondja Mózes, mielőtt leírná mindazokat az áldásokat, amelyeket ez az engedelmesség hoz a nép számára.

Maga Krisztus úgy jelenik meg előttünk, mint az engedelmes fiú. Először is engedelmes Máriának és Józsefnek, a rokonoknak és a hatóságoknak. De mindenekelőtt engedelmes az Atya Istennek. Jézus abból táplálkozik, hogy teljesíti az Atya akaratát: „Az én eledelem, hogy annak akaratát teljesítsem, aki küldött, s elvégezzem, amit rám bízott.” (Jn 4,34) A Fiú még a legnehezebb pillanatokban is az Atya akaratát teszi magáévá, annak ellenére, hogy mélyen tudatában van annak a fájdalomnak, amit ez okoz neki: "Atyám, ha akarod, vedd el tőlem ezt a kelyhet, de ne az én akaratom teljesüljön, hanem a tiéd" (Lk 22,42). Szent Pál azt írja, hogy Jézus "külsejét tekintve olyan lett, mint egy ember. Megalázta magát és engedelmeskedett mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig.” (Fil 2,7-8)

De nemcsak Krisztus halála önmagában hozott nekünk

üdvösséget, hanem az Atya iránti
ingyenes és szeretetteljes
engedelmessége, hogy közülünk
valóvá lett, és életét adta
mindannyiunkért: "Egy ember
engedelmessége által lesznek
mindnyájan igazzá" (Róm 5,19).
Olyan engedelmesség, amely nem
korlátozódik konkrét pillanatokra
vagy esetekre, hanem a cselekvés
módja mindenkor,
engedelmességben "mindvégig" (Jn
13,1).

5. Az állami és vallási vezetőknek,
akik megtiltják Szent Péternek, hogy
Jézust hirdesse, Péter így válaszol:
"Inkább Istennek kell
engedelmeskednünk, mint az
embereknek" (ApCsel 5,29). XVI.
Benedek megjegyzi: " Ez azonban azt
feltételezi, hogy valóban ismerjük
Istent, és valóban engedelmeskedni
akarunk neki. Isten nem ürügy a
saját akaratunknak, hanem valóban
Ő az, aki hív minket, és meghív

minket, ha kell, akár a vértanúságra is. Ezért e szó előtt, amely a szabadság új történetét indítja el a világban, mindenekelőtt azt kérjük, hogy ismerjük meg Istent, hogy alázatosan és igazán ismerjük meg Istent, és Istent ismerve tanuljuk meg az igazi engedelmességet, amely az emberi szabadság alapja"⁵.

Aki ismeri Istent, az nagy reménnyel és bizalommal veti bele magát ebbe a folyamatos keresésbe: tőle csak áldásokat várhatunk, még akkor is, ha azok néha homályosak vagy érthetetlenek, vagy szenvedést okoznak. Ebben az értelemben a személyes imádság az engedelmesség magatartásában is kifejeződik:

"Urunk - imádkozott Szent Josemaría -, itt vagyunk és készen állunk, hogy meghallgassuk, amit mondani akarsz nekünk. Beszélj hozzánk, mi figyelünk a te hangodra. Szavaid a lelkünkbe hullanak és lángra

lobbantják akaratumkat, hogy buzgón engedelmeskedjünk Neked.”⁶

Isteni akarat és emberi közvetítés

6. Amit Isten akar tőlünk, azt gyakran közvetített módon tárja elénk. Először is az Egyházon, Krisztus misztikus testén keresztül: "Az engedelmesség az az alapvető döntés, hogy befogadjuk azt, aki az üdvösség azon egyetemes szentségének konkrét jeleként került elénk, amely az Egyház"⁷. Isten a körülöttünk lévő, kisebb-nagyobb tekintéllyel felruházott embereken keresztül is rávezethet bennünket akaratára, az adott esettől és kontextustól függően. Annak tudata, hogy Isten más embereken vagy többé-kevésbé hétköznapi eseményeken keresztül szólhat hozzánk, az a meggyőződés, hogy ott meghallgathatjuk őt, engedelmes magatartást vált ki belőlünk terveivel szemben, amelyek azok szavaiban is

el vannak rejtve, akik elkísérnek bennünket az utunkon.

Szent Josemaría, aki tisztában volt ennek a közvetítésnek a kényes természetével - Isten meghallgatása, de hétköznapi férfiakon és nőkön keresztül - az alázatot, az őszinteséget és a belső csend tartását tanácsolta: "Néha Urunk úgy sugallja akaratát, mintha halk hangon, mélyen a lelkiismeretünk mélyén szólna, és nekünk figyelmesen kell hallgatnunk, hogy megkülönböztessük ezt a hangot, és hűségesek legyünk hozzá. Sokszor előfordul, hogy más embereken keresztül szól hozzánk, és előfordulhat, hogy ezeknek az embereknek a látható hibái, vagy az a gondolat, hogy vajon jól tájékozottak-e, hogy megértették-e a probléma minden tényét, szinte arra hív minket, hogy ne engedelmeskedjünk. Mindennek isteni jelentősége lehet, mert Isten

nem vak engedelmességet, hanem intelligens engedelmességet ír elő számunkra, és felelősséget kell éreznünk, hogy megértésünk fényével segítsünk másoknak. De legyünk őszinték önmagunkkal: vizsgáljuk meg minden esetben, hogy az igazság szeretete mozgat-e bennünket, vagy az önzés és a saját ítéletünkhöz való ragaszkodás.”⁸

7. Másrészt nem szabad elfelejteni, hogy a különböző hatalommal járó pozíciókat betöltők nem azért vannak erre hivatva, mert tökéletesek. Nem a tulajdonságai miatt megyünk egy hatósághoz: "Milyen kár, hogy előljáród nem szolgál jó példával... Talán személyes tulajdonságai miatt engedelmeskedsz neki? Vagy Szent Pál 'obedite praepositis vestris' - engedelmeskedjetek előljáróitoknak" kijelentését saját kényelmed érdekében ki akarod egészíteni azzal, hogy... 'amennyiben az előljáró

rendelkezik a megfelelő
erényekkel’?”⁹

Ez nem jelenti azt sem, hogy azok, akik irányt mutatnak vagy tanácsokat adnak, nem követhetnek el hibákat; ezzel tisztában vannak, és ha szükséges, bocsánatot kérnek. A tévedés lehetőségét, így vagy úgy, az ügy természetétől és az érintett területtől függően, mindig intelligensen és őszintén meg lehet tapasztalni, a természetfeletti hit és bizalom összefüggésében. Alázattal is, mert ésszerű, hogy legalább egy kicsit kételkedjünk saját ítélőképességünkben, és bizalommal beszéljünk a vezetőkkel, amikor úgy tűnik számunkra, hogy hibáztak.

Szent Tamás a maga részéről kifejti, hogy az engedelmesség az az erény, amely arra készíti, hogy az előljáró jogos parancsának eleget tegyünk, amennyiben ez az engedelmesség Isten akaratát jelenti¹⁰.

Természetesen nem minden törvényes parancs feltétlenül a lehető legjobb; mindazonáltal az engedelmesség ekkor a gyümölcsözőséghez vezető út lesz, mert az Úr néha nagyobb természetfeletti értéket ad az alázatnak és az egységnek, mint annak, hogy a parancsnak több vagy kevesebb értelme legyen. Ezért fontos a természetfeletti látásmód; hogy a kapott utasítást ne csak pusztán emberi módon értékeljük.

A tekintélyt gyakorló személyeknek mindig rendkívül óvatosnak kell lenniük, hogy ne erőltessék feleslegesen a saját kritériumaikat, és elkerüljék, hogy jelzéseiket vagy tanácsaikat önmagukban Isten akaratának egyértelmű kifejeződéseként értelmezzék. Ahogyan 2018. január 9-i levelemben írtam nektek, a „lelkek iránti tisztelettel adni utasításokat mindenekelőtt azt jelenti, hogy

finoman, tisztelettel kezeljük a lelkiismeretüket, nem tévesztve össze a kormányzást a lelki kíséréssel. Másodsorban ez a tisztelet segít különbséget tenni az utasítások, illetve a hasznos buzdítások, tanácsok vagy javaslatok között. Végül, de nem utolsósorban azt jelenti, hogy olyannyira a többiekbe vetett bizalommal kormányzunk, hogy a lehetőségekhez mérten mindig kikérjük az érintettek véleményét.” (13.pont)

Mindenekelőtt szemléljük Krisztus példáját: "Jézus engedelmes, és engedelmeskedik Józsefnek és Máriának. Isten azért jött a földre, hogy engedelmeskedjen, és engedelmeskedjen a teremtményeknek"¹¹. Nagyon jelentős, hogy a szüleinek a templomban adott válasza után - "Atyám dolgaiban kell lennem" - Lukács hozzáteszi, hogy Jézus "erat subditus illis, engedelmeskedett

nekik" (vö. Lk 2,49-51). Az Isten akaratának követése, amelyre mindig és mindenben törekednünk kell, gyakran egyes emberek bizalomteljes követésében mutatkozik meg.

Engedelmesség és szabadság

8. Az emberiség történetében soha nem volt még olyan mélységesen szabad cselekedet, mint az Úr önfeláldozása a kereszten (vö. Jn 10,17-18). "Az Úr szabadságának csúcspontját a kereszten élte meg, mint a szeretet csúcspontját. Amikor a Golgotán így kiáltottak neki: 'Ha te vagy az Isten Fia, szállj le a keresztről', ő éppen azzal mutatta meg fiúi szabadságát, hogy ott maradt azon az bitófán, hogy beteljesítse az Atya irgalmas akaratát"¹².

A keresztt - írta Szent Josemaría -
"nem szomorúság, nem is
kellemetlenség, nem is keserűség...

Az a szent fa, amelyen Jézus Krisztus győz..., és amelyben mi is győzünk, mikor örömmel és nagylelkűen fogadjuk, amit Ő küld nekünk"¹³. A keresztt világosan megmutatja nekünk azt, amit e levél elején említettem: hogy a szabadság és az engedelmesség nem ellentétes egymással, mert valójában szeretetből lehet engedelmeskedni, és szeretni csak a szabadságban lehet. Még konkrétabban, a keresztény engedelmesség nemcsak hogy nem ellentétes a szabadsággal, hanem éppen a szabadság gyakorlása. "Én a szabadság nagy barátja vagyok, és éppen ezért szeretem annyira ezt a keresztény erényt"¹⁴ - írta az Atyánk az engedelmességre utalva.

Mindig meg lehet tenni azt, amit meg kell tenni, "mert kedvem van hozzá": szeretetből. És amikor Isten iránti szeretetből történik, akkor ez a "mert úgy érzem, hogy kedvem van hozzá"

"a legtermészetesebb ok", ahogyan Szent Josemaría is megerősítette. Ezért "nincs hamisabb, mint a szabadságot szembeállítani az önátadással, mert az önátadás a szabadság következménye"¹⁵.

9. „Szeress és tégy, amit akarsz!”¹⁶ - Szent Ágoston híres kijelentése azt jelenti, ahogy ő maga írta, hogy aki szeretetből jót cselekszik, az nem csak kényszerűségből vagy kötelességből teszi, mert "a szabadság a szeretethez tartozik" (*libertas est caritatis*)¹⁷. Így érthető, hogy Krisztus törvénye "a szabadság tökéletes törvénye" (Jak 1,25), mert a szeretetben tetőződik (vö. Róm 13,8-9).

Mindenben szabadon, Krisztushoz hasonlóan cselekedhetünk, szeretetből magunkévá téve azt, amit mondanak nekünk. Ebben az értelemben "amikor engedelmeskedünk, akkor meg is kell

hallgatnunk, mert nem vagyunk
tétlen vagy passzív eszközök,
felelősség és gondolkodás nélkül. És
aztán eredetiséggel,
kezdeményezéssel, spontaneitással,
az értelem és az akarat minden
energiáját beletenni abba, amit
parancsolnak, végrehajtani mindazt,
amit parancsolnak, és csak azt, amit
parancsolnak. Minden más
anarchikus lenne. A Műben való
engedelmesség kedvez az összes
egyéni értékek fejlődésének, és
személyiségek elvesztése nélkül
élni, növekedni és nagyobb
érettségre szert tenni, közben
ugyanannak az embernek maradni
kétévesen, mint nyolcvankét
évesen"¹⁸. Ez a kezdeményezés,
logikusan, nem korlátozódik azokra
az alkalmakra, amikor
engedelmeskedni kell, hiszen mindig
ott, ahol vagyunk, ötletet adhatunk,
javasolhatunk és hozzájárulhatunk a
kreativitáshoz, anélkül, hogy
megvárnánk, hogy felkérést kapjunk,

és mindig a vezetőkkel
együttműködve.

Nagy Szent Bazil kifejtette, hogy a
gyermeknek szeretetből illik
engedelmeskedniük: "Vagy a
büntetéstől való félelem miatt
fordulunk el a rossztól, és akkor a
rabszolga hajlamában vagyunk, vagy
a jutalom ösztönzésére törekszünk,
és zsoldosokhoz hasonlítunk, vagy
végül éppen a parancsoló iránti
szeretetből engedelmeskedünk (...) és
akkor a gyermekek hajlamában
vagyunk"¹⁹. A szeretetből való
engedelmesség nem az értelmet
nélkülöző voluntarizmus egy
formája; szeretetből
engedelmeskedni azt jelenti, hogy a
lélek minden erejét játékba hozzuk,
hogy a legjobbat vesszük igénybe az
értelemből, amely az értelemmel
keresi a jót, és az akaratból, amely
azt akarja elérni.

Valójában értelem és szabadság nélkül - mindenekelőtt belső szabadság nélkül - nem lehetséges a teljesen emberi engedelmesség. Még kevésbé olyan engedelmesség, mint amilyen Jézusé volt. „Nem tudom elképzelni - mondta Atyánk -, hogy létezhet igazán keresztény engedelmesség, ha ez az engedelmesség nem önkéntes és felelősségteljes. Isten gyermekei nem kövek vagy holttestek: értelmes és szabad lények, akiket mindannyiukat ugyanarra a természetfeletti rendre emeltek”²⁰.

10. De feltehetjük magunknak a kérdést: lehet-e engedelmeskedni anélkül, hogy megértenénk, vagy akár csak más véleményünk lenne egy dologról? Nyilvánvalóan igen; és akkor is - talán még inkább - lehet szeretetből és ezért szabadon tenni. Itt gyakran a szeretet mellett a hit is szerepet kap: engedelmeskedem anélkül, hogy megérteném vagy

másként látnám a dolgokat, amikor elfogadom, hogy a kérés okos emberektől érkezik hozzám, akik jobban meg tudják ítélni, mint én magam; vagy amikor elfogadom, hogy a dolgok mérlegelése után döntést kell hozni, és hogy másra van bízva, hogy meg hozza azt. Amikor a Szentlélek kegyelmét látjuk ebben a döntésben és abban, hogy készek vagyunk elfogadni azt, akkor az engedelmesség a hit cselekedeteként nyilvánul meg.

Ahogy Szent Tamás Arisztotelészt követve állítja, az akarat az a képesség, amely megfelelően irányítja a személyt²¹, bár szüksége van az értelemre, hogy a választás tárgyait bemutassa neki. A szívből származik minden, ami jó és minden, ami rossz (vö. Lk 6,45): az ember dönthet úgy, hogy nem akarja megérteni, vagy nem akar párbeszédet folytatni, hogy jobban megértsen egy kérdést. Az akarat -

amint azt a tapasztalat mutatja - annyira uralhatja az értelmet, hogy akár arra is kényszerítheti, hogy tagadjon meg valamit, ami objektíven nyilvánvaló. De a szabad akarat arra is vezetheti, hogy új utakra lépjen, anélkül, hogy egy adott pillanatban mindent megértett volna.

Ha a nehézségekkel és a szenvedéssel szemben zavarodottan, értetlenül állunk, segít, ha Jézusra gondolunk, aki emberi mivoltában is át akarta élni ezt a szenvedést: "Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?" (Mt 27,46) imádságában a 22. zsoltár prófétai szavait teljesíti be. A fájdalom közepette a szabadságtól vibráló válasza szintén a zsoltárokból merít: "Atyám, a te kezedbe ajánlom lelkemet" (Lk 23,46, vö. Zsolt 31,6). Jézus engedelmissége jóváteszi Ádám engedetlenségét (vö. Róm 5,19); egész élete és halála az

Atyaisten iránti engedelmesség és üdvösségünk oka (vö. Fil 2,6-11).

Engedelmesség és bizalom

11. Az engedelmesség és a bizalom egymást is igényli, olyannyira, hogy ha valódiak, akkor az ember természetes módon lép át egyikből a másikba: ahol bizalom van, ott a másik ítéletének kikérése, és ha szükséges, a sajátjának a megalkotása gyakran a legjobbat választani akarás normális megnyilvánulása. Másrészt, ha a bizalom meggyengül, az engedelmesség azzal a veszéllyel jár, hogy pusztán külsőséggé, formálissá és távolságtartóvá válik. Ezért a szeretet és a jóindulat légköre elengedhetetlen az egészséges engedelmesség elősegítéséhez. Hogy az emberek úgy érezzék, hogy szeretik őket, és nem irányítják őket, hogy ténylegesen meghallgatják őket, hogy úgy érzik, értékelik a

véleményüket: mindezek a hozzáállások fokozzák a szabadságot és egyúttal az engedelmességet.

Szent Josemaría hangsúlyozta, hogy a szülők és a gyermekek közötti barátság kialakításának kulcsa a bizalom: "ha nincs szabadságuk, ha azt látják, hogy senki sem bízik bennük, a gyermekek mindig hajlamosak lesznek becsapni szüleiket."²² — Ha nincs bizalom, gyorsan távolságok keletkeznek, és az őszinteség könnyen elvész, mert az intimitás kényes terület, amelynek biztonságos környezetre van szüksége a virágzáshoz. Pusztán külső engedelmességet próbálni biztosítani, közös szándék nélkül olyan, mintha homokra építenénk házat (vö. Mt 7,26).

A bizalmi légkör megteremtésének feladata nagyobb felelősséggel hárul azokra, akik a családfőként vagy egy csoport vezetőjeként látják el

feladatukat. Valójában az ő elsődleges szolgálatuk az lehet, hogy aktívan elősegítik a bizalmi légkört mindenkivel szemben, miközben egyúttal utat mutatnak Isten akaratának keresésében önmaguk és küldetésük számára. Így egymásra támaszkodva a többiek is keresni fogják és megtalálják Isten akaratát. Még a szükséges szervezettség mellett is (ami nélkülözhetetlen, hiszen a Mű egy "szervezetlen szervezet"²³) mindenkinek tudnia és éreznie kell, ahogyan Atyánk mondta, hogy "szabadok, mint a madarak"²⁴.

Éppen a bizalom és a családi melegség szükségessége vezette Szent Josemariát arra, hogy azt mondja, hogy a Műben a legerősebb parancs a "kérlek". Ez nem egyszerűen terminológiai kérdés volt, hanem annak a természetes hozzáállásnak a jele, amely az intelligens és szabad felnőttek között

a családi környezetben megtalálható. Továbbá az a tény, hogy a Mű természetfeletti család, azt jelenti, hogy a hit és a szeretet a bizalommal együtt, mind a tekintély gyakorlásának, mind az engedelmességnek az igazi alapja.

Engedelmesség és apostoli gyümölcsözőség

12. Urunk "a szenvedésből engedelmességet tanult. Műve befejeztével pedig örök üdvösséget szerzett azoknak, akik engedelmeskednek neki" (Zsid 5,8-9). Üdvösségünk, mint Krisztus kereszthaláláig tartó engedelmességének gyümölcse, megvilágítja az engedelmesség és életünk apostoli gyümölcsözősége közötti kapcsolatot is.

Gyakran elméltünk azon a jeleneten, amikor Péter engedelmeskedett Urunknak, még úgy is, hogy emberi szempontból

nem volt túl ésszerű követni az utasításait: "Evezz a mélyre, és vessétek ki a hálótokat halfogásra!" (Lk 5,4). Gondoljuk végig ezt lassan. Mennyi jó következett abból, hogy Péter engedelmeskedett Urunk szavainak: *Duc in altum!* „Ó, mekkora erő rejlik az engedelmességben! A Genezáret tava megtagadta a halait Péter hálójától. Haszontalanul telt el egy egész éjszaka. - Aztán engedelmességből újra kivetette a hálót, és 'piscium multitudinem copiosam', rengeteg halat fogtak. Hidd el: ez a csoda minden nap megismétlődik."²⁵

13. Az apostoli küldetésben széleskörű személyes kezdeményezésünk lehet és kell is lennie, amely az Isten és mások iránti szeretetünk gyümölcse. Ugyanakkor, követve azt a személyt, aki irányítja, előre kell vinnünk a Mű központjaiban szervezett megannyi tevékenységet, hűségesen azokhoz az

eszközökhöz, amelyeket Atyánk közvetített nekünk. Mindezt anélkül tesszük, hogy elfelejtenénk, hogy a legfőbb eszközünk mindig az ima lesz. „Az ima, ez a mi erőnk: soha nem volt más fegyverünk.”²⁶ —

A Mű irányításában és apostolkodásának megszervezésében az engedelmesség útja olyan mint egy családé, emberek közösségéé. Személyek közösségére gondolni annyit jelent, mint a szabadságok közösségére, a személyes kezdeményezések közösségére, amelyek egyben az "Opus Dei megvalósítása", és a generációk közösségére is gondolni. Az a meggyőződés, hogy Isten mindenki szívében cselekszik, és hogy mindannyian az isteni akaratra figyelünk, a családhoz illő engedelmességre ad okot, amelyben minden egyes tag aktívan igyekszik együttműködni a közös projektben. Az így értett és megélt

engedelmesség az egység
kifejeződése, annak az egységnek,
amely éppen az apostoli
termékenység feltétele: ut omnes
unum sint... ut mundus credat (Jn
17,21).

Szigorúan tiszteletben tartva a lelki
kísérés és az emberek kormányzása
közötti elkülönítést, mindig hálával
telve kell élnünk és dolgoznunk a
keresztény hivatásért a Műben,
elősegítve mindannyiunk
gazdagságát, hogy csapatként és
családként dolgozzunk.

Ha az engedelmesség erényét hiteles
módon ápoljuk, akkor az megment a
meghallgatásra való képtelenségtől
és a szolgálattelküiségtől is, amely
pusztán végrehajt, anélkül, hogy
közvetítené mindazt a belső
gazdagságot, amelyet Isten minden
egyik embernek adott. Ezért
figyelmeztetett minket Szent
Josemaría ezekre a lehetőségekre.

Egyrészt úgy vélte, hogy "az engedetlenség oka nagyon gyakran az, hogy 'bezárjuk a fülünket'. Nem akarjuk a parancsot hallani. És miért nem? Mert hiányzik belőlünk az alázat vagy a szolgálatkészség..."²⁷. Másrészt éppen a szolgálatkészséggel való hallgatás vágyának következményeként rámutatott, hogy "az Opus Deiben fejfel és akarattal engedelmeskedünk; nem úgy, mint a hullák. Én nem megyek semmire hullákkal; jámboran eltemetem őket"²⁸. Ebben az értelemben engedelmeskedni nemcsak azt jelenti, hogy egy másik ember akaratát teljesítjük, hanem azt is, hogy együttműködünk vele közös akarattal és fejfel, a gondolatok egységében.

Szent József intelligens engedelmessége

14. Ferenc pápa a Szent Józsefről szóló levelében így írt: " Egész

életében, minden körülmények között József ki tudta mondani „fiat”-ját, mint Mária az angyali üdvözlétkor és Jézus a Getszemánikertben.”²⁹ Amikor Szent Josemaríanak az engedelmességről kellett beszélnie, gyakran hivatkozott Szent Józsefre, mert a pátriárkában pontosan azt a fajta szívet látta, amelyik hallgat: odafigyel Istenre és odafigyel a körülményekre, a körülötte élő emberekre is. Például az Egyiptomból való visszatérés epizódjában megmutatja, hogy "József hite nem ingadozik, engedelmissége mindig szigorú és gyors. Hogy jobban megértsük ezt a leckét, amelyet a szent pátriárka itt ad nekünk, jó, ha figyelembe vesszük, hogy hite aktív, és hogy engedelmissége nem annak az engedelmességnek a magatartását mutatja, aki hagyja magát sodortatni az eseményekkel”³⁰.

Ebben az értelemben Alapítónk éppen azt értékelte, hogy Szent József, mint az imádság embere, az előtte álló valóságot intelligensen értelmezte: "Életének különböző körülményei között a pátriárka nem mondott le a gondolkodásról, és nem mondott le a felelősségről sem. Ellenkezőleg, minden emberi tapasztalatát a hit szolgálatába állította (...) Ilyen volt Szent József hite: teljes, bizakodó, egységes, Isten akaratának való tényleges odaadásban, intelligens engedelmességben nyilvánult meg".³¹

Érthető, különösen azok számára, akik arra hivatottak, hogy szentek legyünk a világ változó és kihívásokkal teli helyzeteiben, Szent Josemaría ragaszkodik ahhoz, hogy megtanuljunk egy intelligens engedelmességet, amely beépül személyes szabadságunkba.

Mária engedelmessége

15. Az utóbbi években az egész világon elterjedt a csomóoldó Boldogasszony iránti tisztelet. Ennek az áhítatnak nagyon régi gyökerei vannak, hiszen már a harmadik század elején Lyoni Szent Iréneusz írta: "Éva engedetlenségével megkötötte a szerencsétlenség csomóját az emberi nem számára; Mária azonban engedelmességével kibogozta azt."³² Hány csomót fogunk kibogozni, amelyet a világban és az életünkben lehetetlennek tűnik megoldani, ha a Boldogságos Szűzhez hasonlóan Isten terveiért élünk!

Atyánk megjegyezte: "Igyekezzünk megtanulni, követve az ő példáját az Istennek való engedelmisségben, a szolgaság és az uralkodás e kényes párosításában. Máriában semmi sincs a balga szüzek magatartásából, akik engedelmeskednek, de bolondan. A Szűzanya figyelmesen hallgatja, amit Isten akar, elgondolkodik azon, megkérdezi,

amit nem ért, amit nem tud. Aztán teljesen átadja magát Isten akaratának teljesítésére: Íme, az Úr szolgálóleánya, történjék velem a te szavad szerint. Látjátok a csodát? Szűz Mária tanítja teljes magatartásunkat, most arra tanít bennünket, hogy az Istennek való engedelmesség nem szolgálalkúság, nem igázza le a lelkiismeretet: bensőségesen megmozgat bennünket, hogy felfedezzük Isten gyermekeinek szabadságát".³³

Ha az engedelmesség valaha is konfliktusba kerül bennünk a szabadsággal, forduljunk Máriához: ő megadja nekünk a kegyelmet, hogy a hiteles engedelmességben felfedezzük Isten gyermekeinek szabadságát. És a szabadsággal együtt az örömet is.

Minden szeretetemmel megáldalak benneteket.

Atyátok,

Róma, 2024. február 10.

1 Vö. C.Fabro, «Un maestro de libertad cristiana», en *L'Osservatore Romano*, 2-VII-1977.

2 Szent Josemaría imája a Szentlélekhez, 1934. április

3 Katolikus Egyház Katekizmusa 397.

4 Szent Josemaria 38.levele, 41. (a további idézetek, ahol nincs szerző, azok Szent Josemaríától valók)

5 XVI. Benedek homíliája, 2010.IV. 15.

6 Szent Josemaría: Rózsafüzér, világosság titkai, 4. titok

7 Ferenc pápa beszéde, 2022.II.17.

8 Es Cristo que pasa 17. (Krisztus előttünk jár)

9 Út 621.

10 vö. Aquinói Szt. Tamás, Summa Theologia, II-II, 104 a. 1.

11 Es Cristo que pasa 17. (Krisztus előttünk jár)

12 XVI. Benedek pápa, Angelus 2007.VII.1.

13 Kovácstűzhely 788.

14 Es Cristo que pasa 17. (Krisztus előttünk jár)

15 Isten barátai 30.

16 Szt.Ágoston, *In Epist. Ioannis ad parthos*, VII,8 (PL 35, 2033)

17 Szt.Ágoston, *De natura et gratia*, 65, 78 (PL 44, 286)

18 11. levél, 39.

19 Szt. Bazil, *Regulae fusius tractatae*, prol. 3 (PG 31, 895)

20 Beszélgetések Msgr.Escrivával 2.

21 Vö. Auinói Szt. Tamás, *Quaest. disp. De Malo*, q. VI: *Intelligo enim quia volo; et similiter utor omnibus potentiis et habitibus quia volo*

22 Beszélgetések Msgr.Escrivával 100.

23 vö. Beszélgetések Msgr.Escrivával 63.

24 18. levél, 38.

25 Út 629.

26 17. levél, 35. (1973.06.17.)

27 Barázda 379.

28 Jegyzetek egy családi összejövételről 1964.11.9.

29 Ferenc pápa, *Patris corde c.*
apostoli levele, 2020.12.08, 3.

30 Es Cristo que pasa 42. (Krisztus
előttünk jár)

31 uo.

32 Szent Iréneusz, *Adversus hæreses*,
III, 22, 4

33 Es Cristo que pasa 173. (Krisztus
előttünk jár)

.....

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/hu-hu/article/
lelkipasztori-level-2024-februar-10/
\(2025.08.06.\)](https://dev.opusdei.org/hu-hu/article/lelkipasztori-level-2024-februar-10/)